

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 609

гр. Варна, 22.04.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в закрито заседание на двадесет и втори април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Диана Д. Митева

като разгледа докладваното от Диана Д. Митева Търговско дело № 20223100900006 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по РЕДА на ОСНОВНОТО ИСКОВО ПРОИЗВОДСТВО (гл. 13 ГПК).

Постъпила е ИСКОВА МОЛБА от „БАНКА ДСК“ЕАД гр.София, с която е предявен допустим иск на заявител-кредитор за установяване по отношение на оспорващите поръчители Н. АТ. Д. и МЛ. АЛ. В. на дължимост на вземания по издадена заповед за незабавно изпълнение, удостоверяваща изискуеми задължения по договор за Б. кредит, ползван от потребител и акцесорни последици от подаване на заявление в заповедно производство.

По размяна на книгата:

Исковата молба вх.№215/06.01.2022г., след уточнение по реда на чл. 129 ГПК, изпълнено с вх.№ 2475/10.02.22г. е редовна и съдържа изискуемите по чл.127 и 128 ГПК реквизити и приложения. Посочени са фактите, на които ищецът основава претенцията си и са направени доказателствени искания.

В срока по чл.131 ГПК(изтекъл на 04.03.22г) е постъпил общ отговор вх.№ 5402/07.03.2022г. по исковата молба, с който ответниците са оспорили предявените искове по основание и размер, заявени са възражения и са направени искания по доказателствата.

Страните са предупредени насрещно за последиците по чл. 40 и 41 от ГПК. Двете страни са получили достъп до електронното дело след като съдът е указал реда за електронна комуникация и задължението на кредитната институция по чл. 50 ал.4 ГПК.

По допустимостта на претенциите:

Установено е провеждането на заповедно производство, чрез което кредиторът се е снабдил с изпълнителното основание заповед за незабавно изпълнение, въз основа на документи по 417 ГПК, идентични с представените по настоящото дело доказателства за договаряне на 01.11.2012г на потребителски кредит, предоставен от банка, обезпечен с поръчителство от

физически лица. След служебната справка по електронното ЧГД10610/2021 на ВРС(20213110110610 от ЕИСС) настоящият състав споделя констатацията на заповедния съд по приемане като пречка за стабилизирането на заповедта на бланкетно оспорване на вземанията по реда на чл. 414 ГПК с надлежно депозиране в срок възражения на двама от солидарно задължените лица – поръчители. Това оспорване поражда интерес за заявителя да потвърди съществуването на изпълняемите вече задължения. Установителната претенция на заявителя е предявена в срок, указан от съда, издал заповедта.

Легитимацията на страните по настоящото производство съответства на качествата им заявител и оспорващи длъжници по заповедно основание. Участващото в делото дружество е банка, като правния ѝ статут се установява чрез публичен достъп в ТР, воден от АВ.

Представителната власт на пълномощниците е надлежно учредена(л. 40 и служебни копия от ЧГД10610/2021).

Предметът на установяване е очертан от ищеца изцяло идентично с описанието на претенцията, за която е издадена заповедта. Твърденията на страните съответстват на описаното спорно правоотношение по договора от 01.11.2012г. и възникналите при обезпечаването му с поръчителство задължения за връщане на предоставена на потребители уговорена главница, чиято изискуемост е настъпила след обявяване на кредита за предсрочно изискуем, ведно със съответно уговорените дължими лихви за ползването на кредита, и допълнителни обезщетения за допуснатата забава върху просрочена главница за период на действие на погасителен план и след това.

Възраженията за липса на процесуални предпоставки се свеждат до оспорването на активна легитимация на кредитора с право да търси плащане с ненастъпил падеж и оспорване на пасивна легитимация на ответниците като съдължници след погасяване на отговорността им като поръчители. Твърденията на заявителя обаче ясно очертават както хипотеза на предсрочна изискуемост, така и на съхранено поръчителство, поради което и двата въпроса следва да се разгледат като защита по същество насочена към материална легитимация на кредитора.

По предварителните въпроси:

Дължимите държавни такси, след приспадане на внесените при образуване на заповедното производство, определени съразмерно на цената от всяка от установителните претенции и са внесени авансово.

Тъй като кредиторът основа иска си на договор с физически лица, а целта на кредитирането не е уговорена във връзка с професионалните им нужди, съдът квалифицира и обезпечителната претенция на търговеца-доставчик на финансовата услуга, насочена срещу поръчителите по този кредит като иск срещу потребител. Въпреки абсолютния (обективен и субективен) търговски характер на сделката по Б.о кредитиране, особеното императивно правило на чл. 113 изр. 2 ГПК изключва приложение на процедурата за разглеждане на търговски спорове(ТРОСГТК 3/19 ВКС). Затова настоящото дело съдът разглежда по общия исков ред, приложим за всички дела от граждански характер.

Цената на иска за главницата обосновава родова компетентност на окръжния съд и по съединените претенции(чл. 104 т.6 ГПК). По отношение на местната подсъдност съдът отчита, че регистрираните съвпадащи настоящ и постоянен адреси на ответника Д. попадат в района на сезирания съд, а общите факти по пораждането на отговорност на солидарни длъжници обуславят допустимо съединяване и на иска срещу ответника В., който не е и възразил срещу разглеждане на иска от настоящия съд.

По доказателствените искания:

Извън поисканите от страните доказателства, с оглед изложените по-горе съображения по допустимостта, съдът е изискал и приложил служебно електронната папка с книжата по заповедното производство (предоставена за послужване на 21.01.2022г.).

В исковата молба са формулирани доказателствени искания за събиране на писмени доказателства, идентични с приложените към заявлението, по което е образувано заповедното производство. Съдът преценява, че така представените документи представляват относими и допустими доказателства, чиято истинност не е оспорена и следва да се допуснат.

Допълнително ответниците са поискали представяне на удостоверителен документ – подробна справка за движението на средствата по сметката, където са отразявани плащанията по кредита. Такъв документ (отразяващ по-подборно счетоводни записи на търговеца) , би позволил съпоставка с уговорения погасителен план и е необходим за установяване на защитната теза на ответниците, както и за преценка на нуждите от ползване на допълнителни специални знания на счетоводен експерт и по въпроси, които съдът е длъжен да установи след като изслуша страните относно възразенията за неравноправност на клаузи от кредитната сделка.

Поисканата счетоводна експертиза за проверка на надлежното отразяване на размерите на задълженията и вноските за погасяването им по процесния договор е допустима, и събирането на това доказателство се налага, доколкото ответниците оспорват действията на кредитора по усвояването на наличностите за текущо обслужване на кредита.

Тъй като ответниците са предприели защита с възразения, основани на преюдициални отношения по договаряне на обединените кредити, по които становище на насрещната страна не е изразено, едва след изслушване на ищеца съдът би могъл да довърши и доклада си в цялост.

След като страните допълнят доказателствените си искания, включително и по прилагане на оповестени от съда императивни норми, съдът ще може да очертае и задачите на вещото лице по въпросите, изискващи преценка на счетоводни записвания и съставяне на варианти, съответни на твърденията на насрещните страни.

На страните следва да се укаже и необходимостта от представяне и на списък на разноските, на осн. чл. 80 от ГПК.

За събиране на становище на страните и допуснатите доказателства делото следва да бъде насрочено в открито съдебно заседание, когато да бъде изслушан и окончателен устен доклад на съдията.

По тези съображения, на осн. чл. 140 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

На осн. чл. 113 ГПК ПРИЕМА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ по ОБЩИЯ ИСКОВ РЕД като граждански спор обективно съединени искове на банка-кредитор срещу поръчители за потребител - кредитополучател за установяване на дължимост на вземания по издадена заповед за незабавно изпълнение, които са били оспорени с възражение от солидарните длъжници.

На осн. чл. 145 ал.2 ГПК съдът ДАВА ВЪЗМОЖНОСТ на ищеца с писмена молба с препис за насрещната страна **в двуседмичен срок от съобщението да уточни твърдения и евентуално да посочи доказателства** като заяви становището си по направените възражения в отговора на ответниците и докладвани от съда императивни правила, ограничаващи договорна свобода при потребителско кредитиране, относими към пораждане на задължения по сключения договор, като допълнително изрично да поясни:

- какви са били оповестените на интернет сайт на банката кредитор размери на референтния БЛПСГЕВ и методологията за изчисляването му за целия срок на ползването на кредита до обявяване на предсрочната изискуемост;
- какви са били приложимите към договора такси и комисионни по Тарифата на банката и променяна ли е тя за целия срок на ползването на кредита до обявяване на предсрочната изискуемост;
- как е била избрана застраховка, пораждаща задължение за кредитополучателя, начислено в погасителен план и как е формиран неговия размер.

ПРЕДУПРЕЖДАВА ищеца, че ако пропусне тази възможност, съответно ако реализират това право едва в първо съдебно заседание(чл. 143 ал.2 ГПК) и с това причини отлагане на делото преди окончателния доклад на съда, може да понесе последици по чл. 92а ГПК.

На осн. чл. 145 ал.3 ГПК съдът указва на страните възможността от доброволно уреждане на спора:

В случаите на постигната спогодба между страните относно дължимостта и изпълняемостта на вземането половината от дължимата държавна такса ще бъде опростена. Съдът може да одобри и постигнато под условие за одобрение доброволно споразумение, което освен конкретния предмет на спора, урежда и други отношения, включително и преурежда занапред отношенията на страните по повод предприето принудително изпълнение. Одобрената от съда спогодба се ползва с изпълнителна сила и въз основа на нея може да се издаде изпълнителен лист.

С оглед предмета на делото, свързан с потребителско кредитиране, съдът счита, че спорът на страните е подходящ за отнасяне за уреждане чрез съдействие на медиатор. Медиацията е доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице – медиатор помага на страните сами да постигнат споразумението. Само някои от ползите

за страните при прилагане на този метод са: по-евтина и по-бърза процедура, страните контролират резултата и крайното решение е резултат само на волята на участниците, но не и на медиатора, процедурата е поверителна както по отношение на документите, така и на крайния резултат и междинните стъпки, позволява запазването на отношения между страните, обикновено приключва със споразумение което страните доброволно изпълняват, тъй като е основано само на техни взаимни интереси след изясняване и дефиниране на конкретен индивидуален интерес на потребителя да съхрани ползване на кредита. Списък на медиаторите по Единния регистър е общо достъпен на интернет-сайта на Министерство на правосъдието. Център за медиация за района на ВОС е разположен на 4 етаж в сградата, в която се помещава Съдебно-изпълнителна служба при Районен съд Варна на адрес: гр. Варна, ул. „Ангел Кънчев" №12 (<http://vos.bg/bg/court/mediation-centre>) и предоставя безвъзмездно възможност на страните по делата да разрешат правния спор доброволно, посредством медиация и със съдействието на медиатор, всеки работен ден от 9 до 17 ч. Страните следва да уведомят съда, в случай че предприемат действия по медиация за да бъде осигурена възможност за довършване на преговорите им преди продължаване на разглеждането на спора.

**ОБЯВЯВА на страните начален ПРОЕКТ за устен ДОКЛАД(чл. 146 ал.1 и 2 ГПК),
както следва:**

Приети са за разглеждане обективно съединени иски, предявени от „БАНКА ДСК " ЕАД, ЕИК 121830616, гр. София, ул. Московска № 19, представлявано от изпълнителни директори С.и М., чрез ю.к. М., служ. адрес гр. Варна, бул. Вл. Варненчик №92(с обявено съгласие за електронно уведомяване чрез ЕПЕП), срещу Н. АТ. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ***** и МЛ. АЛ. В., ЕГН ***** с адрес: гр. Добрич, *****, двамата чрез адв. Н. (ВАК) служ. адрес гр. Варна ***** (*****) за установяване по отношение на оспорващи поръчители на дължимост на вземания по издадена по ЧГД 10610/2021 на ВРС заповед №3892/03.08.2021г. за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на извлечение от сметка на потребителя-кредитополучател по договор за Б. кредит ЕКСПРЕСО № 322068 от 01.11.2012г, както следва:

- за връщане на предсрочно изискуема главница в размер на 36539.04 лв, ведно със законна лихва от подаване на заявлението по чл. 417 ГПК на 20.07.2021г. до окончателно плащане;
- за плащане на сборно вземане от 12 262.30 лв за договорни лихви, претендирани като възнаграждение за ползване на кредита, начислени ежемесечно в погасителен план от 13.01.2015г. до 27.06.21г.;
- за плащане на сборно вземане от 8330.95 лв, претендирана като договорно обезщетение за забава на просрочени част от вноските по погасителен план за главница от 30.12.2014г. до предсрочна изискуемост на 27.06.21г., начислено в размер на 6% по уговорка в договора за лихвена надбавка;
- за плащане на 223.30лв за обезщетение за забава, претендирано в размер на законна лихва върху цяла главница след предсрочна изискуемост за периода от 28.06.2021г. до подаване на заявлението на

20.07.2021г.

- Ищецът претендира и за признаване на последиците от упражнени права в заповедното производство (определяне на разноски).

Само ищецът е поискал присъждане на разноски и за настоящото исково производство.

По твърденията на страните(чл. 146 ал.1 т.1 ГПК) и кои от тях се признават или са безспорни и не се нуждаят от доказване (чл. 146 ал.1 т.3 и 4 ГПК):

Между страните са безспорни обстоятелствата относно проведеното заповедно производство, в което е уважено заявление на ищеца за издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на извлечение от кредитна сметка и уведомление за упражнено право на предсрочна изискуемост спрямо кредитополучателя. Тези обстоятелства обаче определят преценката за допустимост, поради което са установени въпреки липсата на спор, служебно от съда.

С оглед еднократната размяна на книжа, съдът не може да докладва надлежно всички твърденията, посочени в защита на ответна страна, поради което на този етап изчерпва доклада си с твърденията на ищеца и начално обявяване на твърденията на ответниците.

Макар да не са признати изрично от ответниците, фактите относно съдържанието на уговорките между страните са посочени при изграждане на защитната теза с възраженията в отговора по исквата молба, поради което съдът приема обстоятелствата по договаряне на сделката за безспорни и ненуждаещи се от изрично допълнително доказване:

Банката договорила с клиенти Г.Н.Г. и встъпил в дълг съдлъжник К.В.Г. ползването на предоставен потребителски кредит от 41 900 лева за срок до 30.11.2022г, като кредитополучателят се съгласил да върне кредита по погасителен план на 120 равни месечни анюитетни вноски от по 558.13 лв с падеж 30-то число. Този кредит бил обезпечен с поръчителството на двамата ответници, които заявили уговорките си с кредитора едновременно с поемането на задълженията от главните съдлъжници.

По този кредит лихвата била обявена като годишен лихвен процент, формиран от фиксирана надбавка от 2.8 пункта над референтен базов лихвен процент (БЛП SGEB), като към момента на договарянето сборния номинален размер на лихвата възлизал на 8.75% годишно, но можело да се променя по методология, оповестена на Интернет страница на банката, като при промяна се определял нов месечен анюитет на база на остатък от главницата към деня на прилагане на новия договорен процент. Договорени били разходи, обхванати от ГПР, като наред с лихвата били оповестени еднократна такса при отпускане на кредита и премии по задължителна групов застраховка, ако такава е избрана, като промяна в размери на тези разходи можели да се обосноват при промяна на пазарни условия и оповестяване с двумесечно предизвестие на нови тарифи, утвърдени едностранно от банката.

Погасителен план при допускане на съхранени без промяна лихвен процент и допълнителни разходи, включващ и премии по застраховка бил съставен и връчен на кредитополучателя, съдлъжника и поръчителите при

подписване на договора.

В договора освен номиналния лихвен процент било уговорено и олихвяване на просрочени погасителни вноски с наказателна надбавка от 6 пункта над номиналния лихвен процент, както и цялата главница при предсрочна изискуемост.

Самото право на кредитора за търсене на пълното изпълнение преди настъпване на всички падежи по погасителния план било предвидено като автоматична последица от забава, продължила повече от 90 дни, както и при обявяване на искане от банката при изброени в договора други условия.

Конкретните ТВЪРДЕНИЯ НА ИЩЕЦА за размерите на просрочените задължения (конкретизирани детайлно в справките за начислени суми), като отражение на счетоводното отразяване на усвоени погашения от наличности, предоставени в разположение на кредитора са изрично **оспорени** в отговора по исковата молба.

Ищецът е посочил, че длъжниците са допуснали продължителна забава в плащанията на вноски след 30.12.2014г. (до тази падежна дата вноската била частично погасена). Това твърдение, както и посоченото изпълнение чрез заверяване на разплащателната сметка на кредитополучателя **не са оспорени**.

Ищецът се позовава на забавата като основание за упражняване на уредено в закона право на предсрочна изискуемост за цялата главница, като твърди, че осчетоводил като изискуема цялата главница на 28.06.2021г след като уведомил кредитополучателя и съдлъжника, че отнема уговорения в тяхна полза срок. Макар и да дават друга правна интерпретация на обстоятелствата по упражняването на правото на кредитора, ответниците възприемат, а **не оспорват**, че покана-уведомление за предсрочна изискуемост била изпратена на 27.08.2020г за връчване чрез съдебен изпълнител, който след като протоколирал действия по посещения на постоянен и настоящ адрес удостоверил връчвания, съответно на 22.10.2020г. и 03.11.20г. на кредитополучателя Георгиев, и на съдлъжницата Георгиева на 07.05.2021г. **Няма спор**, че такива уведомления не са адресирани и съответно не са и получени от поръчителите.

Тъй като изпълнение не последвало, кредиторът поискал издаване на спорната заповед за незабавно изпълнение, като ограничил претенцията си само до просрочени след предсрочно прекратяване на действието на погасителния план главница и договорни възнаградителна и наказателна лихви, начислени до обявената предсрочна изискуемост, както и законна лихва върху предсрочно изискуемата в цялост главница до подаване на заявлението в съда.

ОТВЕТНИЦИТЕ НАСРЕЩНО ТВЪРДЯТ, че сключването на кредитната сделка е било опорочено, тъй като описаното безспорно съдържание не покрива изисквания на закона относно съществени реквизити за валидно кредитиране: неясно обявяване на вида и падежа на погасителните вноски (не е посочена дата на задължението, каква част от вноската погасява главница и каква лихва, добавена е друга сума извън части от главница и лихва); неясно обявяване на методология за изчисление на текущ лихвен процент и неговото изменение; липса на ясно уговорена цена на кредита;

липса на посочена цел на кредитирането.

По тези твърдения ищецът не е имал възможност да се защити, съответно докладът не може да бъде довършен.

Допълнително ответниците твърдят, че при определяне на задълженията на кредитополучателите, кредиторът е ползвал неравноправни клаузи: прилагане на променлив референтен лихвен процент без той да е ясно формулиран по разбираем за потребителя начин и без посочена в договора методика (част I, т.8 и част II, чл.4 ал.1), преизчисляване на месечен анюитет при промяна на лихвения процент (част II, чл.3 ал.3); промяна на разходи, обхванати от ГПР при промяна на пазарни условия (част I, т.11.1), едностранна обвързваща клиента промяна на такси и комисиони за свързани със сключване и изпълнение на договора операции и дейности след двумесечно предизвестие, оправено по ред, посочен в общи условия (част II, чл.6 ал.2); включване в оповестен погасителен план като част от равните месечни анюитетни вноски на допълнително непосочено в договора задължение „застраховка“ извън част от главница и начислена за месеца лихва.

Макар, че становище още не е заявено, съдът констатира, че кредиторът не основава своите твърдения на промяна на която и да е от уговорките за лихва или погасителна вноска, посочена в погасителния план или такса от тарифата на банката. Въпреки това, доколкото се признава, че клиентът е осигурявал наличности, от които именно кредиторът е усвоявал периодично начислени въз основа на уговорките за размерите на различните задължения, въпросът за породените от така посочените от ответниците клаузи права на кредитора пряко се отнася до оспорването на размерите на остатъчния дълг.

Докладът по тези твърдения може да се довърши само след становище на ищеца.

Извън опорочаването на цялостното съглашение, или само на неравноправно уговорени клаузи от него, ответниците твърдят бездействие на кредитора, продължило повече от допустимия според закона шестмесечен срок на забава, в който да се потърси отговорност от главния длъжник. Тези твърдения се свързват с начален момент на забава, отчитан от пропуснат падеж 30.12.2014г. (когато кредиторът е отразил просрочие на неплатена вноска) и постигнатата уговорка (чл. 10 ал.2, чл.11 б.а и чл. 12 от раздел II на договора) за автоматична изискуемост на дълга в цялост след настъпване на забава, продължила повече от 90 дни и прекратяване на действието на погасителния план. Сочат, че в резултат на това уговаряне, кредиторът е обвързан да отчита изискуемост от 91-ви ден или 31.03.2015г., затова и от този момент тече и срокът за търсене на плащане на цялата главница от поръчителите, изтекъл преди сезирането на съда със заявление на 20.07.2021г.

Тези твърдения съдът приема за евентуално посочени, доколкото ответниците принципно са оспорили настъпила изискуемост преди края на срока по погасителния план, а кредиторът изрично е основал тази характеристика на своето вземане на възприемано в съдебната практика нормативно ограничение, изключващо валидност на клаузи с автоматично действие. В този смисъл вече е ясно очертан спор относно валидност на посочената от ответниците уговорка и фактите по прилагане на предсрочната

изискуемост и съхраняване на отговорност на поръчителите до сезирането на заповедния съд.

Възникването на правоотношението по Б.ия кредит, и действителността на отделни уговорки, обвързващи физически лица – клиенти на доставчик на потребителски кредит налагат и изследване на факти по служебен почин(чл. 7 ал.3 ГПК).

До изслушване на страните докладът не може да бъде довършен в цялост по отношение на валидността на договарянето.

По правната квалификация (чл. 146 ал.1 т.2 ГПК):

Така очертаните фактически обстоятелства обуславят квалификацията на претенцията като специален установителен иск за съществуването на парични вземания, подлежащи на изпълнение, удостоверени в изпълнително основание. Твърденията за съединените притезания на заявителя налагат квалифициране на установителните искове като претенции, породени от неизпълнено договорно задължение на кредитополучател: 1. за връщане на изискуема главница след упражнено потестативно право на кредитора да измени едностранно договора като отмени занапред разсрочването на задължението на месечни вноски по погасителен план, 2. за изпълнение на задължение за възнаградителна лихва за ползване на кредита, до отпадане на срока на договорено ползване; 3. за плащане на обезщетение за забава на просрочени части от главница, уговорено в договора като наказателна лихва с характер на мораторна неустойка в рамките на договорения срок до отпадането на плана; 4. за плащане на галантирано по закон обезщетение за забава след отпадане на договорното възнаграждение на кредитора върху обявена за предсрочно изискуема цяла остатъчна главница в размер на законна лихва до сезиране на съда със заявление за издаване на спорната заповед.

Законови текстове, уреждащи притезанието на ищеца са правилата, допускащи договорна свобода и уреждащи отговорността за неизпълнение на договорите (чл. 79 ЗЗД вр. чл. 20а ЗЗД), а извън конкретните уговорки на страните съответно приложение биха имали общите норми за валидността на договорите (чл. 26 ал.1 и ал. 4 ЗЗД), както и специалните диспозитивни (чл. 430 ТЗ, чл. 294 ТЗ) и императивни норми (чл. 58 и 59 от ЗКИ) за Б.ия кредит, договаряне на срокове за изпълнение (чл. 70 ЗЗД) и на предсрочна изискуемост (чл. 432 ал.1 ТЗ и чл.60, ал.2 ЗКИ). Доколкото предмет на делото е потребителско кредитиране договорната свобода е допълнително ограничена от правилата за защита на кредитополучателя като потребител по Закона за потребителския кредит и общата императивна закрила срещу неравноправно договаряне(чл. 146, чл. 147 ЗЗП). Тези закрилни норми ще следва да бъдат съобразени служебно от съда. Затова следва да бъдат обявени на страните не само доводите на ответника, заявени в отговора по допълнителната молба(след надлежното им квалифициране), но и всички обстоятелства които пораждат съмнение за договаряне в противоречие с нормите на ЗПК или за неравноправно третиране по друг начин на потребител, обвързан с неравноправни уговорки, ако не се установи договаряне в съответствие с индивидуални изисквания на клиента, възприети по негово настояване в преговорния процес с търговеца- доставчик.

В тази връзка съдът преценява, че описаните общо от ответниците пороци на съдържанието на договора не кореспондират на доводите за четири различни основания за нищожност, изброени кумулативно като хипотези на чл. 26 ал.1 ЗЗД. Ответниците се позовават на несъответствие на съдържание на сделка с конкретни правила от нормативни актове, считани от тях за императивни и затова **възражението за нищожност** може да се квалифицира само като основано на договаряне в противоречие със закона. Всяко от основанията за нищожност обаче е различно и следва да се обоснове с различни факти, съответно общото им навеждане изисква евентуално съпоставяне с другите посочени от страната квалификации на хипотези на нищожност – липса на съгласие и липса на основание и договаряне, накърняващо добрите нрави. Не са описани твърдения за постигнато договаряне при съзнавана липса на съвпадащо съгласие по насрещните права и задължения (Решение № 309 от 14.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1890/2010 г., IV г. о., ГК), като съдът отчита, че ограничените възможности на потребителя да възприеме и оцени последици от дадено съгласие за обвързване с насрещно наложени от търговец условия не е такава фактическа хипотеза, а е проявна форма на неравноправен характер на иначе валидно договаряне. Не са посочени и твърдения за знание у договарящите относно липса на конкретно икономическо благо като цел на уговорените имуществени престации, за да се квалифицира порок поради липсата на основание на сделката. Предназначението на предоставени от кредитора парични средства не е равносилно на самото ползване като благоприятна за кредитополучателя промяна във възможностите да прави разходи в определен момент, поради което и твърдението за уговаряне на кредит „без цел“ не покрива опровергаване на предполагаема за всяка кредитна сделка *causa credendi*. Няма твърдения и за накърняване на конкретен нравствен принцип или най-общия принцип на добросъвестно упражняване на основания на конкретен субективен интерес права, проявяващ се като справедливост в гражданско-правните отношения (ТРОСТК на ВКС по тълк. д. № 1/2009 г.). Неравностойното третиране на по-слабата страна в отношения между търговец и потребител е обект на специфичната потребителска закрила, чиято нормативна уредба изключва общата хипотеза на абсолютна недействителност (арг. от чл. 146 ал.1 ЗПК). По тези съображения съдът отнася всички твърдения за опорочаване на договора в цялост или отделни негови клаузи към нарушенията на посочените от ответниците нормативни източници, **респективно ще разглежда само възражението за нищожност поради противоречие със закона по чл. 26 ал.1 пр.1 ЗЗД, както и възраженията, основани на неравноправното договаряне, като специална хипотеза на нищожност, предвидена от законодателя само в полза на потребителя, независимо от вида на нормативния акт (общия ЗЗП или специален ЗПК).**

В тази връзка, извън посочените от ответниците правила на ТЗ и ЗКИ, съдът ще прилага и императивните ограничения за обвързване на потребители с клаузи от типа, посочен в чл. 143 т. 5, т.19 и т.20 ЗЗП (задължаване на потребителя с необосновано високо обезщетение или неустойка и всяко обвързване с уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително

неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя и договаряне, изключващо възможност на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора), както и специалните изключения при този тип услуги (чл. 12 от ДР на ЗЗП) по чл. 144 ал. 3 и 4 ЗЗП (допустима промяна на лихвен процент и стойността на всички други разходи, свързани с финансовите услуги, чиято цена е свързана с колебанията/измененията на борсовия курс или индекс или с размера на лихвения процент на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца и възможност за индексване на цени, при условие че методът за промяна е описан подробно и ясно в договора).

Съдът служебно ще провери и съответствие на съдържането на сделката със специалните правила на ЗЗП в редакция към момента на договарянето (бр. 58 от 30.07.2010 г.) и по специално чл. 22 ЗЗП, изключващ действителност на договора при несъответствие на съдържанието му с изисквания на чл. 10, ал. 1 (писмена форма), чл. 11, ал. 1, т. 7 (общия размер на кредита и условията за усвояването му), т. 9 (лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент), т. 10 (ГПР и общата сума, дължима от потребителя), т.11 (условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски), т.12 (информация за правото на потребителя да получи извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания,

вкл. разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, допълнителните разходи). Отделно следва да се съобразят и специални изисквания, които не влияят върху действието на договора като цяло, но закона не ги допуска като поведение на търговеца, респ. като задължения на потребителя по чл.10 ал.2 ЗЗП (забрана за начисляване на разходи от типа на лихви, такси, комисиони или други разходи, свързани с договора за кредит, които не са предвидени в сключения договор за потребителски кредит), чл. 19 ал.2 ЗЗП(оповестяване на ГПР в разминаване с нормативно установена формула и отчитане на всички общи разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи като лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения), чл. 33 ал.2 ЗЗП (забрана за уговаряне на обезщетение за забава над размер на законна лихва върху неплатена в срок сума за времето на забавата). Следва да се отчита и уреденото в закона специфично право на търговеца по чл. 14 ал.3 ЗЗП да договори уведомяване на клиента си за периодически уведомяване за промяна на лихвения процент(определяем чрез референтен показател) чрез използването на подходящи средства и оповестяване на информацията за новия референтен лихвен процент и в търговските помещения на кредитора, както и задълженията по чл. 33а ЗЗП за публикуване на интернет страница на текущия размер на използваните от него референтни лихвени проценти и приложима методология за определяне на референтния лихвен процент, която не може да се променя едностранно от кредитора след сключването на договора за кредит.

Само доколкото не се установят нарушения на така посочените

императивни правила(като специален израз на закрила на потребителите), съдът ще разглежда и твърденията на ответниците като основание за обща потребителска закрила срещу неравноправно договаряне. Предмет на неравноправно договаряне могат да са отделни уговорки, променящи баланса на насрещните задължения в ущърб на потребителя без да се засяга същественото съдържание на сделката. При издирване на точното съдържание на императивните закрилни норми на чл. 143 ЗЗП съдът прилага тълкуването им според духа на общоевропейското право, доколкото ЗЗП е въведен в националното право в изпълнение на чл. 3 и чл. 6 от Директива 93/13, задължаваща страните-членки да възприемат уредба, при която включени неравноправни клаузи в договори между потребители и доставчици няма да са обвързващи за потребителя и че договорът продължава да действа за страните по останалите условия, когато може да се изпълнява и без неравноправните клаузи(такива които не са били индивидуално договорени, и въпреки изискването за добросъвестност, създават в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност). Оспорването на валидността на такива клаузи, налага съобразяване на разясненията относно приложимостта на Директивата при отчитане на критериите за значителна неравнопоставеност в задълженията на страните (С-421/14, С-415/11 и С 226/12), критериите за преценка на интереса на страните от запазване на договора без евентуално установени неравноправни клаузи(С-453/10 и С-397/11) и въведената забрана за допускане на изменение на договора от съда (С-618/10 и С-488/11), закрилата на потребител, който се е договарял без да познава правата си или се въздържа от позоваване на права поради разноските, които биха произтекли от едно съдебно производство (С-473/00), контрол на съда върху същественото съдържание на сделката (С 96/14) и критериите за отграничаване на основен от допълнителен предмет на договаряне (С-224/19 и С-259/19). Затова, при прилагане на тази уредба като основание на отричане на действителност на сделката изцяло може да се приеме само налагането в хода на преговори и при окончателно фиксиране на обвързващите потребителя уговорки на съдържание на договора относно съществените му елементи (каквито са сроковете за погасяване на кредита и цената му) по начин изключващ възможността на средно подготвен клиент да се ориентира в действителната икономическа тежест на своята престация и да формира съгласието си по разбираеми за него условия, съответни и на индивидуалния му интерес. В този смисъл твърденията на ответниците за неравноправност при уговаряне на плаващ лихвен процент и допълнителни разходи във вид на добавени суми, формиращи месечен анюитет могат да обосноват възражение за цялостно неравноправно договаряне или поне отричане на действие само на невъзможните за разбиране от потребителя клаузи относно дължимост на лихви, такси и застраховки.

Нормативната обща уредба за уговаряне на срок в полза на една от страните (чл. 70 ЗЗД), съответно и отпадане на преимущество на срока е диспозитивна, съответно за основанията за предсрочната изискуемост (обективен елемент) следва да се прилагат уговорките между страните. Начинът на упражняване на това право от банка- кредитор обаче при уговорена от страните хипотеза, следва да се съобрази с указанията по тълкуване на императивна уредба в т. 18 от ТРОСГТК 4/2013 на ВКС, както

и т.2 от ТРОСКГТК 3/2017 на ВКС и посочените там правни последици на уведомлението за упражнено право на предсрочна изискуемост. За преценка на довършването на фактическия състав със субективен елемент съдът ще прилага процесуални императивни правила за фикции по чл. 47 ГПК.

Съдът може да съобрази както всички факти, очертаващи претенцията за изискуемост, настъпили до подаване на заявлението от кредитора, така и евентуално новонастъпили факти на падежиране на вноски по редовен план (т.1 от ТРОСКГТК 8/2017).

Претенцията за забава е основана на твърдения за предварително договорено по размер обезщетение като добавка към редовната възнаградителна лихва, дължимо след допускане на просрочие на анюитетна вноска. Тези специфични белези съответстват на характеристиката на обезщетение за забава, уговорено като мораторна неустойка (допустимо според общите правила на чл. 92 ЗЗД).

Отделно формулираното лично възражение на поръчителите се основава на императивно правило на чл. 147 ЗЗД, чието прилагане при договор за кредит с уговорен план за разсрочено изпълнение от кредитополучателя е тълкувано по задължителен начин в ТРОСКГТК 5/19 на ВКС.

По доказателствената тежест (чл. 146 ал.1 т.5 ГПК) и попълването на делото с доказателства (чл. 146 ал.2 ГПК):

За безспорните факти по договаряне на ползване на кредит и поемане на поръчителство по него не е необходимо да се провежда допълнително доказване.

По отношение на спорните факти по неизпълнение на договорените задължения на кредитополучателя, ищецът се е позовал на писмени доказателства, изходящи от насрещна страна (договор за кредит с приложения) и свои счетоводни записвания. В тежест на кредитора е да докаже индивидуалното добросъвестно договаряне на клаузи, пораждащи съмнение за противоречие с императивни норми, въведени в защита на потребителите, ограничаващи банката да начислява и събира лихви и разходи, които не са предварително оповестени, както и добросъвестно изпълнение на задълженията му като доставчик на потребителски кредит, произтичащи от императивните правила за защита на потребителите относно предоставяне на достатъчно ясна информация за съдържанието на условия по кредитите, вкл. обективните критерии, въз основа на които разходите могат да се изменят; лихвения процент, изразен като годишен лихвен процент, метода за изчисляване на лихвата, както и условията, при които може да се променя лихвата до пълното погасяване на кредита и оповестяването на промени на референтния лихвен процент. За тези обстоятелства кредиторът е представил писмените документи, чиято автентичност не е надлежно оспорена. Ищецът носи и тежест да установи фактите по пораждането на предсрочната изискуемост на дълга, като се е позовал на оспорен удостоверителен документ. Констативният протокол не е оспорен в частта на удостоверените непосредствено от връчител фикционни предпоставки, а в частта на правните констатации на длъжностното лице документът не обвързва съда, поради което не се налага допълнително указание за

разпределение на доказателствена тежест.

В тежест на ищеца е и установяване на изпълнението му като кредитодател по администриране на признати като получени плащания до неплатен на падежа остатък. Добросъвестното отчитане на задълженията е посочено като предмет на проверка по поискана от страната експертиза, чието допускане съдът следва да отложи до изслушване на становището на ищеца по всички посочени възражения и служебно обявени от съда императивни норми.

Оспорването на ответниците е изградено на твърдения, вече въведени от ищеца като предмет на делото, поради което и потребителите не носят доказателствена тежест за конкретно посочени по тази защита факти.

Оспорването на редовността на осчетоводените плащания налага възлагане на тежест за доказване на точните размери на дълга на тази страна, като за преценката на начисляването на лихвите и разходите в различни варианти съдът се нуждае от специални знания, с които не разполага.

Насрещната защитата на ответниците е основана на твърдения относно уговорено съдържане на сделката, вече въведени от ищеца като предмет на делото, поради което и тази страна не носи доказателствена тежест за обстоятелствата относно договарянето. Посочените от длъжника основания за недействителност ангажират и служебен контрол от съда в защита на потребителя, поради което и съдът следва да осигури необходимите доказателства по свой почин.

Всяка от страните следва да докаже размера на направените от нея разноси, вкл. като посочи и представи доказателства за уговорено и заплатено възнаграждение на пълномощника си.

По доказателствата(чл. 146 ал.4 ГПК):

ДОПУСКА като доказателства по делото писмените документи, представени от ищеца заверени по реда на чл. 183 ГПК като преписи към искова молба: Договор за кредит Експресо № 322068 от 01.11.2012 г., съдържащ в себе си Общи Условия(част II), и приложение № 1 погасителен план(л. 5-11), уведомление с изх. № 0090-20-02608/27.08.2020 г., придружително писмо за връчване изх. № 15718/31.08.20г, 2 уведомления по чл. 47 ГПК изх.№ 15718/31.08.20г, придружително писмо за връчване изх. № 22471/08.12.20г, 2 уведомления по чл. 47 ГПК изх.№ 22471/08.12.20г и констативни протоколи на ЧСИ от 03.11.2020 г. и 02.02.2021 г. за връчване на Г.Н.Г. на два адреса в гр. Варна(л. 12-24); уведомление с изх. № 0090-20-03610/27.08.2020 г., придружително писмо за връчване изх. № 15719/31.08.20г, 2 уведомления по чл. 47 ГПК изх.№ 15719/31.08.20г и констативен протоколи на ЧСИ от 22.10.2020 г. за връчване на КРАСИМИРА ВАНЬОВА ГЕОРГИЕВА на адрес в гр. Варна (л. 25-31), уведомление с изх. № 0090-20-02096/28.04.2021 г., придружително писмо с удостоверение за връчване изх.№ 8163/13.05.21г. на К.В.Г. на адрес в гр. Видин (л. 32-33); извлечение от счетоводни книги към 20.07.2021г. (л.34-35).

Задължава на осн. чл. 190 ГПК ищеца „БАНКА ДСК“ АД да представи в двуседмичен срок (с препис за насрещната страна) подробна справка -

извлечение за движението на предоставените от кредитополучателя средства по Б.ата сметка за обслужване на кредита, от която да са видни начислени задължения, постъпващи суми и осчетоводяване на погасяване на задълженията по кредита.

ПРЕДУПРЕЖДАВА тази страна, че при неизпълнение на задължението за представяне на такова извлечение съдът може да приеме за доказани твърдения на насрещната страна за нередовно водене на счетоводството на кредитора.

ОТЛАГА произнасянето си по искането за допускане на счетоводната експертиза до уточняване на становищата на страните по възраженията за недействително договаряне и позоваването на потребителска закрила.

На осн. чл. 7 ГПК допълнително указва на страните да представят справка за разноските по чл. 80 от ГПК за конкретизиране на точен размер на претенциите им по признаване на отделните разходи, като при пропускане на крайния срок (даване ход на устните състезания при насрочване на делото) страните няма да могат да искат изменение на определените от съда размери.

НАСРОЧВА съдебно заседание за **26.05.2022 г. от 9.00 часа**. Да се призоват страните чрез пълномощниците им на служебни адреси, посочени по делото.

На осн. чл. 7 ГПК допълнително указва на страните, че при отлагане на делото в открито заседание, съдът с протокола обявява датата на следващото заседание, за което **РЕДОВНО ПРИЗОВАНИТЕ** страни се смятат призовани, независимо дали са се явили.

Препис от определение да се изпрати на страните, чрез пълномощници на обявени по делото електронни адреси с указание за потвърждаване на връчване и предупреждение за прилагане на последици по определение № 186/02.02.22г, ведно със съобщение за насрочено открито заседание, представляващо Приложение № 1 към Наредба № 7 на МП. Към съобщението за ищеца да са приложи отговор вх.5402 от 07.03.2022г.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____